

TAMPEREEN YLIOPISTO TAMPEREEN ALUEEN IHMISTIETEIDEN EETTINEN TOIMIKUNTA

Kokousmuistio/ julkinen

Kokous 5/12: 27.8. 2012, klo 10.00-11.15
Tampereen yliopiston kokoushuone Kahveri

Läsnä: puheenjohtaja Markku Ojanen, Jari Eskola, Olavi Paronen, Veikko Ikonen

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.00 ja tarkistettiin 27.8. 2012 pidetyn kokouksen pöytäkirja. Pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Kokouksen varapuheenjohtajaksi valittiin kokouksen ajaksi erikoistutkija Olavi Paronen.

3. Ilmoitusasiat:

- Todettiin toimikunnan kokoonpanon osalta, että Tampereen teknillinen yliopisto on nimennyt edustajan Tampereen alueen ihmistieteiden eettiseen toimikuntaan seuraavasti: jäseneksi on nimetty professori Kaisa Väänänen-Vainio-Mattila ja varajäseneksi professori Timo S. Saari. Tampereen yliopiston jäsenen hankinta samoin kuin Tampereen ammattikorkeakoulun jäsenen hankinta toimikuntaan on vireillä.

- Todettiin yliopiston antama lausunto ja toimikunnan antama lausunto asiakirjasta ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen”.

- Todettiin vielä, että toimikunta ei antanut lausuntoa TENKin lausuntopyynnöstä/asiakirjasta ”tutkijan ansioluettelomalli”, sillä asiakirja liittyy enemmän henkilöstöhallintoon.

4. Lausuntopyyntö 7/2012: ”Opettajan ja oppilasryhmän vuorovaikutus terveystiedon tunnilla” (tohtoriopiskelija Aija Logren ja professori Johanna Ruusuvaara, Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö) – esitteli Eskola

Päätös: Toimikunta toteaa, että **sosiometriseen menetelmään** liittyy eettisiä ongelmia, **joista tärkein on se, että joitakin oppilaita tietoisesti torjutaan**. Tutkijaa pyydetään kiinnittämään huomiota **myös** siihen, miten videointi yhdistetään sosiometrian käyttöön. Toimikunta antaa kuitenkin puoltavan lausunnon ja **esittää** lisäksi **eräitä** metodisia näkökohtia tutkijan harkittavaksi, jotka toimitetaan tutkijalle erikseen.

Tutkimussuunnitelmaa ei tarvitse enää lähettää uudestaan toimikunnan käsittelyyn.

Toimikunta ei ota kantaa siihen, hyödynnetäänkö tutkimuksen aineistoa opetuskäytössä.

5.Lausuntopyyntö 8/2012: ”Training Attentional Control in Early Development/Tarkkaavaisuustoimintojen harjoittaminen kehityksen varhaisvaiheissa (akatemiattutkija Jukka Leppänen, lastentautien tutkimuskeskus, Lääketieteen yksikkö) – esitteli Ojanen.

Merkittiin, että puheenjohtajana asiaa käsiteltäessä ja siitä lausuntoa annettaessa toimi kokouksen varapuheenjohtaja Paronen.

Päätös: Toimikunta antaa puoltavan lausunnon. Ei eettisiä ongelmia. Toimikunta toteaa, että tutkimuksessa kerätään tietoja myös äidin/vanhempien elämäntilanteesta ja depressio-oireista (EPDS). Tätä ei ole mainittu tiedotteessa. Tutkimusta koskevassa tiedotteessa tulee pyytää myös vanhempien suostumus kokeeseen osallistumiselle, sillä kyselylomakkeessa kysytään myös tietoja perheen elämäntapahtumista ja äidin mielialasta. Tiedotteessa ei myöskään ole mainintaa siitä, miten mahdollisen kokeen keskeyttämisen jälkeen menetellään: jatkuuko testi esimerkiksi pienen tauon jälkeen vai keskeytetäänkö se kokonaan. Edellä mainitut tulisi tiedotteessa tuoda selkeästi esille.

Edellä mainitut huomautukset ja tarkennukset tulee ottaa huomioon. Tutkimussuunnitelmaa ei enää tarvitse edellä mainittujen huomautusten ja tarkennusten jälkeen lähettää toimikunnan käsittelyyn.

Merkittiin tiedoksi, että tutkimussuunnitelma on ollut käsiteltävänä PSHP:n eettisessä toimikunnassa ja toimikunnassa on todettu, että kyseessä ei ole tutkimuslain (488/1999) mukainen tutkimus. Tutkijat on ohjattu Tampereen

alueen ihmistieteiden eettiseen toimikuntaan, mikäli tutkijat haluavat eettisen arvioinnin.

6. Toimikunnan työjärjestys: jätettiin pöydälle seuraavaa käsittelyä varten, sillä toimikunnassa katsottiin olevan liian vähän jäseniä asian käsittelyä varten.

7. Muut asiat:

- Todettiin, että marraskuussa kokous voitaisiin pitää Virta-rakennuksessa
- Seuraavissa kokouksissa käsiteltäisiin myös eettisen arvioinnin tilannetta eri yksiköissä
- Kokouspäivät loppuvuoden osalta käsiteltäisiin seuraavassa kokouksessa.

Muistion vakuudeksi

Puheenjohtaja

Markku Ojanen

Sihteeri

Heikki Eilo